

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE

452

Na temelju članka 4. stavka 7. Zakona o poljoprivrednom zemljištu (»Narodne novine«, br. 20/18. i 115/18.) ministar poljoprivrede donosi

PRAVILNIK O AGROTEHNIČKIM MJERAMA

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim Pravilnikom propisuju se agrotehničke mjere koje moraju provoditi vlasnici i posjednici poljoprivrednog zemljišta prilikom obrade poljoprivrednog zemljišta kako se ne bi umanjila njegova bonitetna vrijednost.

Članak 2.

Pojedini pojmovi u smislu ovog Pravilnika imaju sljedeće značenje:

1) *Agrotehničke mjere* predstavljaju skup mehaničkih, fizikalnih, kemijskih i bioloških zahvata u i na poljoprivrednom zemljištu s ciljem povećanja ili održavanja trenutne plodnosti zemljišta te osiguranja odgovarajućeg gospodarenja sadržajem organskog ugljika s ciljem sprječavanja ili smanjenja degradacije tla i zemljišta kako bi se osigurala sigurnost hrane, prilagodba i ublažavanje klimatskih promjena, poboljšala kvaliteta tla, smanjila erozija, povećao kapacitet zadržavanja vode i povećala otpornost na sušu, dok bonitetna vrijednost zemljišta treba primjenom agrotehničkih mjera ostati ista ili bi se primijenjenim mjerama trebala povećati

2) *Poljoprivrednim zemljištem* smatraju se poljoprivredne površine koje su po načinu uporabe u katastru opisane kao: oranice, vrtovi, livade, pašnjaci, voćnjaci, maslinici, vinogradi, ribnjaci, trstici i močvare kao i drugo zemljište koje se može privesti poljoprivrednoj proizvodnji

3) *Tlo* je samostalno živo i dinamičko prirodno-povijesno tijelo, nastalo postupnim razvojem iz trošina stijena djelovanjem mehaničkih, fizikalnih, kemijskih i bioloških procesa koji ovise o konstelaciji pedogenetskih faktora, temeljem čega tla poprimaju svojstva karakteristična za svaki pojedini tip tla

4) *Nerazložena organska tvar u tlu* je komponenta tla sastavljena od biljnih i životinjskih ostataka u različitim fazama razgradnje (stanice i tkiva organizama i nove sintetizirane tvari u tlu)

5) *Humus* predstavlja stabilnu organsku tvar tla nastalu procesom humifikacije, tj. razgradnjom organske tvari i resintezom nastalih produkata, a sastavni je dio organske tvari tla s kojom zajedno pozitivno utječe na rast biljaka i procese pedogeneze, ali jednako tako i na druge fizikalne, kemijske i biološke značajke tla

6) *Erozija tla* je proces kojim se dio čestica tla prirodno i antropogenim djelovanjem pod utjecajem prirodnih sila – vode (samo na nagnutim terenima) i vjetra odvaja od svoje mase i premješta na manju ili veću udaljenost

7) *Konvencionalna obrada tla* je sustav obrade koji podrazumijeva primjenu pluga, odnosno oranja u osnovnoj obradi, kao i veći broj različitih oruđa za dopunsku obradu tla, a predstavlja intenzivan, energetski vrlo zahtjevan i okolišno izrazito degradirajući sustav obrade tla

8) *Reducirana obrada tla* predstavlja sustav obrade kojim se u odnosu na konvencionalni sustav smanjuje broj radnih zahvata i dubine obrade, a gotovo redovno se izostavlja oranje tla te je u usporedbi s konvencionalnim sustavom manjih energetskehtjeva i s manjim okolišno degradirajućim učinkom

9) *Konzervacijska obrada tla* konceptualno pripada konzervacijskoj poljoprivrednoj proizvodnji, a definira se kao sustav obrade kod kojeg nakon svih radnih zahvata obrade tla i sjetve sljedećeg usjeva pokrivenost površine iznosi najmanje 30%, a prioritetni cilj joj je zaštita tla od erozije, održavanje povoljne vlažnosti tla, kao i očuvanje fizikalnih, kemijskih i bioloških značajki tla

10) *Njega usjeva* predstavlja primjenu niza mjera i postupaka koji za cilj imaju obraniti biljku od nepovoljnih biotskih i abiotskih čimbenika, kao i osigurati vegetacijske čimbenike u dovoljnim količinama i u povoljnoj mjeri, a uključuje mehaničke, fizikalne, kemijske i biološke skupine mjera

11) *Konzervacijska poljoprivreda* predstavlja suvremeni koncept poljoprivredne biljne proizvodnje koji za cilj ima ostvarivanje visoke i održive razine proizvodnje uz očuvanje prirodnih resursa i ostvarivanje prihvatljive dobiti, a temelji se na tri međuovisna principa: minimalnom setu zahvata obrade tla, permanentnoj pokrivenosti proizvodne površine biljkama ili biljnim ostacima i pravilnoj izmjeni usjeva (plodoredu)

12) *Biljni ostaci* predstavljaju sav nadzemni i podzemni biljni materijal preostao nakon ubiranja glavnog uroda (specifično za svaku poljoprivrednu biljnu vrstu), odnosno, vrijedan materijal s kojim se mora postupati na primjeren i agroekološki održiv način

13) *Gnojiva* predstavljaju organske ili anorganske, prirodne ili sintetske tvari, kojima se biljci osiguravaju potrebna hraniva za rast i razvoj u cilju tvorbe prinosa, dok gnojidba tla predstavlja agrotehnički zahvat primjene gnojiva u tlo ili na biljku.

Članak 3.

Pod agrotehničkim mjerama smatraju se:

- a) minimalna razina obrade i održavanja poljoprivrednog zemljišta povoljnim za uzgoj biljaka
- b) sprječavanje zakorovljenosti i obrastanja višegodišnjim raslinjem
- c) suzbijanje organizama štetnih za bilje
- d) gospodarenje biljnim ostacima
- e) održavanje organske tvari i humusa u tlu
- f) održavanje povoljne strukture tla
- g) zaštita od erozije
- h) održavanje plodnosti tla.

Članak 4.

(1) Općinsko, odnosno Gradsko vijeće, odnosno Gradska skupština Grada Zagreba za svoje područje propisuje potrebne agrotehničke mjere u slučajevima u kojima bi propuštanje tih mjera nanijelo štetu, onemogućilo ili smanjilo poljoprivrednu proizvodnju.

(2) Jedinice lokalne samouprave i Grad Zagreb podnose Ministarstvu poljoprivrede i Hrvatskoj agenciji za poljoprivredu i hranu – Centar za tlo sa sjedištem u Osijeku, godišnje izvješće o primjeni propisanih mjera iz stavka 1. ovoga članka do 31. ožujka svake tekuće godine za prethodnu godinu.

(3) Godišnje izvješće iz stavka 2. ovog članka izrađuje se na Obrascu 1., Tablici Excel (xls) formatu koji je u prilogu ovog Pravilnika i njegov je sastavni dio te se dostavlja u elektronskom obliku.

II. OPIS AGROTEHNIČKIH MJERA

Minimalna razina obrade i održavanja poljoprivrednog zemljišta povoljnim za uzgoj biljaka

Članak 5.

Minimalna razina obrade i održavanja poljoprivrednog zemljišta podrazumijeva provođenje najnužnijih mjera u okviru prikladne tehnologije, a posebno:

- a) redovito obrađivanje i održavanje poljoprivrednog zemljišta u skladu s određenom biljnom vrstom i načinom uzgoja, odnosno katastarskom kulturom poljoprivrednog zemljišta
- b) održavanje ili poboljšanje plodnosti tla
- c) održivo gospodarenje trajnim pašnjacima i livadama
- d) održavanje površina pod trajnim nasadima u dobrom proizvodnom stanju.

Sprječavanje zakorovljenosti i obrastanja višegodišnjim raslinjem

Članak 6.

(1) Vlasnici i posjednici poljoprivrednog zemljišta dužni su primjenjivati odgovarajuće agrotehničke mjere obrade tla i njege usjeva i nasada u cilju sprječavanja zakorovljenosti i obrastanja višegodišnjim korovom poljoprivrednog zemljišta.

(2) Kod sprječavanja zakorovljenosti i obrastanja višegodišnjim raslinjem i njege usjeva potrebno je dati prednost nekemijskim mjerama zaštite bilja kao što su mehaničke, fizikalne, biotehničke i biološke mjere zaštite, a kod korištenja kemijskih mjera zaštite potrebno je dati prednost herbicidima s povoljnijim ekotoksikološkim svojstvima.

Suzbijanje organizama štetnih za bilje

Članak 7.

Vlasnici odnosno posjednici poljoprivrednog zemljišta moraju suzbijati organizme štetne za bilje, a kod suzbijanja obvezni su primjenjivati temeljna načela integrirane zaštite bilja sukladno posebnim propisima koji uređuju održivu uporabu pesticida.

Gospodarenje biljnim ostacima

Članak 8.

(1) U trogodišnjem plodoredu dozvoljeno je samo u jednoj vegetacijskoj godini uklanjanje biljnih ostataka s poljoprivrednih površina osim u slučajevima njihovog daljnjeg korištenja u poljoprivredi u smislu hrane ili stelje za stoku i u slučaju njihove potencijalne opasnosti za širenje organizama štetnih za bilje.

(2) Vlasnici odnosno posjednici poljoprivrednog zemljišta moraju ukloniti sa zemljišta sve biljne ostatke koji bi mogli biti uzrokom širenja organizama štetnih za bilje u određenom agrotehničkom roku u skladu s biljnom kulturom.

Članak 9.

(1) Agrotehničke mjere gospodarenja s biljnim ostacima obuhvaćaju:

- a) primjenu odgovarajućih postupaka s biljnim ostacima nakon žetve na poljoprivrednom zemljištu na kojem se primjenjuje konvencionalna i reducirana obrada tla
- b) primjenu odgovarajućih postupaka s biljnim ostacima na površinama na kojima se primjenjuje konzervacijska obrada tla
- c) obvezu uklanjanja suhih biljnih ostataka ili njihovo usitnjavanje s ciljem malčiranja površine tla nakon provedenih agrotehničkih mjera u višegodišnjim nasadima
- d) obvezu odstranjivanja biljnih ostataka nakon sječe i čišćenja šuma, putova i međa na šumskom zemljištu, koje graniči s poljoprivrednim zemljištem te se ovaj materijal mora zbrinuti/koristiti na ekološki i ekonomski održiv način, kao što je izrada komposta, malčiranje površine, alternativno gorivo i sl.

(2) Žetveni ostaci ne smiju se spaljivati, a njihovo je spaljivanje dopušteno samo u cilju sprečavanja širenja ili suzbijanja organizama štetnih za bilje uz provođenje mjera zaštite od požara sukladno posebnim propisima.

Održavanje razine organske tvari i humusa u tlu

Članak 10.

(1) Organska tvar u tlu održava se provođenjem minimalno trogodišnjeg plodoreda prema pravilima struke ili uzgojem usjeva za zelenu gnojidbu ili dodavanjem poboljšivača tla.

(2) Trogodišnji plodored podrazumijeva izmjenu u vremenu i prostoru: strne žitarice – okopavine – leguminoze ili industrijsko bilje ili trave ili djeteline ili njihove smjese.

(3) Redoslijed usjeva u plodoredu mora biti takav da se održava i poboljšava plodnost tla, povoljna struktura tla, optimalna razina hraniva u tlu.

(4) Trave, djeteline, djetelinsko-travne smjese sastavni su dio plodoreda i mogu na istoj površini ostati duže od tri godine.

(5) Podusjevi, međusjevi i ugar smatraju se sastavnim dijelom plodoreda.

Članak 11.

Kod planiranja održavanja razine organske tvari u tlu potrebno je unositi žetvene ostatke u tlu primjenom konvencionalne, reducirane ili konzervacijske obrade tla i uravnoteženo gnojiti tlo organskim gnojem ili uzgojem usjeva za zelenu gnojidbu.

Održavanje strukture tla

Članak 12.

(1) Korištenje mehanizacije mora biti primjereno stanju poljoprivrednog zemljišta i njegovim svojstvima.

(2) U uvjetima kada je tlo zasićeno vodom, poplavljeno ili prekriveno snijegom zabranjeno je korištenje poljoprivredne mehanizacije na poljoprivrednom zemljištu, osim prilikom žetve ili berbe usjeva.

Zaštita od erozije

Članak 13.

(1) Na nagnutim terenima (>15%) obveza je provoditi pravilnu izmjenu usjeva.

(2) Međuredni prostori na nagnutim terenima (>15%) pri uzgoju trajnih nasada moraju biti zatravljeni, a redovi postavljeni okomito na nagib terena.

(3) Na nagibima većim od 25% zabranjena je sjetva jarih okopavinskih usjeva rijetkog sklopa.

(4) Na prostorima gdje dominiraju teksturno lakša tla pored konzervacijske obrade u cilju ublažavanja pojave i posljedica erozije vjetrom moraju se podići vjetrozaštitni pojasi.

Održavanje plodnosti tla

Članak 14.

Plodnost tla se mora održavati primjenom agrotehničkih mjera, uključujući gnojidbu, gdje je primjenjivo, kojom se povećava ili održava povoljan sadržaj makro i mikrohraniva u tlu, te optimalne fizikalne i mikrobiološke značajke tla.

III. ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 15.

Danom stupanja na snagu ovoga Pravilnika prestaje važiti Pravilnik o agrotehničkim mjerama (»Narodnim novinama«, br. 142/13.).

Članak 16.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Klasa: 011-01/18-01/16
Urbroj: 525-07/0375-19-9
Zagreb, 11. veljače 2019.

Potpredsjednik
Vlade Republike Hrvatske
i ministar poljoprivrede
Tomislav Tolušić, dipl. iur., v. r.

PRILOG

Obrazac 1: IZVJEŠĆE O PROVEDBI AGROTEHNIČKIH MJERA

ŽUPANIJA¹:

OPĆINA/GRAD²:

Ukupna površina poljoprivrednog zemljišta na području općine/grada _____ u ha

PRIKAZ AGROTEHNIČKIH MJERA I NJIHOVA PROVEDBA NA PODRUČJU OPĆINE/GRADA
_____ ZA _____ GODINU

Redni broj	Naziv agrotehničkih mjera:	Da li se mjera provodi, da/ne	Nosioci nadzora provedbe mjera na terenu osobe	Broj nadzora	Broj postupanja (opomene/pisana upozorenja/ostalo)	Aktivne mjere poticanja provedbe agrotehničkih mjera od strane općina/gradova	Problemi u provedbi Pravilnika o agrotehničkim mjerama na terenu	NAPOMENA/OBRAZLOŽENJE (određene specifičnosti za područje jedinice lokalne samouprave/grada)
		3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1.	minimalna razina obrade i održavanja poljoprivrednog zemljišta povoljnim za uzgoj biljaka							
2.	sprječavanje zakorovljenosti i obrastanja višegodišnjim raslinjem							
3.	suzbijanje biljnih bolesti i štetnika,							
4.	postupanje s biljnim ostacima							
5.	održavanje organske tvari i humusa u tlu,							
6.	održavanje povoljne strukture tla							
7.	zaštita od erozije							
8.	gnojidba mineralnim i organskim gnojivima							
9.	odvodnje i navodnjavanje							

OBJAŠNJENJE:

1. Upisati: naziv županije
2. Upisati: grad/općinu
3. Upisati: da/ne kod svake mjere
4. Nosioci nadzora provedbe mjera na terenu: upisati poljoprivredni redar/komunalni redar/poljoprivredni inspektor/nema
5. Upisati broj provedenih nadzora za svaku mjeru

6. Upisati broj postupanja – opomena/pisana upozorenja/ostalo
7. Upisati na koji način općina/grad provodi aktivne mjere poticanja provođenja agrotehničkih mjera: oglasne ploče, web-stranica, društvene mreže, organiziranje predavanja, suradnja sa savjetodavnom službom
8. Opisati probleme s kojima se općine/gradovi susreću na terenu
9. NAPOMENA/OBRAZLOŽENJE (određene specifičnosti za područje jedinice lokalne samouprave/grada): upisati specifičnosti ukoliko ih ima

